

We zijn weer thuis!

Terwijl de oorlog in Libanon als een schaduw over deze zomer hangt, is in Appelscha gestaag doorgewerkt aan de bouw van het huisje. Allereerst was er de komst van een grote moderne tractor (met airco) die vanuit de Groningse Veenkoloniën allerlei bouwmaterialen bracht, waaronder een flinke partij

dakpannen. Het lossen hiervan bracht 's morgens vroeg alle aanwezige campinggasten in beweging. Enkele dagen later mochten we beton storten. Vervolgens volgde het nodige stelwerk. (Nog afgezien van het opruimen van alle troep en het grondwerk om de bouwputten weer te vullen.) Thans moet er gemetseld worden. Dat is een karwei waar in het verleden, zoals bij de bouw van het grote gebouw in 1969, de nodige bouwvakkers uit eigen kring bij konden worden ingezet. Die tijd is echter voorbij. Mochten er zich dus vakbekwame metselaars onder de lezers van De Vrije bevinden, die het wel aardig vinden hun kunsten op het terrein in Appelscha te vertonen, stuur dan even een mailtje naar arend@devrije.nl

(www.devrije.nl - J.B. Arend)

Fort Pannerden

Afgelopen week hebben de krakers een delegatie van gemeente Lingewaard op bezoek gehad. Doel van de bijeenkomst was het controleren van de al dan niet aanwezige bewoning van het complex. De gemeente had aangegeven dat eind deze week het fort leeg zou moeten worden opgeleverd. De delegatie, bestaand uit wethouder, ambtenaren en politie leek echter niet van plan om dit ook direct met harde hand af te dwingen.

Tijdens dit twee uur durende bezoek ontwikkelde zich een goed gesprek. Al met al is de kraakgroep Fort Pannerden positief gestemd over de dialoog die opnieuw met de gemeente aangegaan is. In de loop van de volgende week zal er een afspraak gemaakt worden om de besprekingen voor te zetten.

In tegenstelling tot sommige berichtgeving zijn er nog geen concrete afspraken, maar de consensus is dat de krakers gaan kijken hoe het bestemmingsplan het beste nageleefd kan worden, en de gemeente het beheer van het fort weer aan de krakers over laat.

De massaal toegestroomde pers was uiteraard erg teleurgesteld dat het toch niet op een spectaculaire ontruiming is uitgelopen. Voor de krakers staat vast dat de ontwikkelingen nu alleen maar positief zijn. Het belang van het fort en de omgeving staat voorop.

Fort Pannerden kan nog steeds alle hulp gebruiken, maar het lijkt er op dat de ontruimingsdreiging in ieder geval voor de komende dagen geweken is.

Van Wikipedia:

Fort Pannerden werd van [1869](#) tot [1871](#) gebouwd als sperfort om te voorkomen dat een aanvallend leger via de Waal zo door kon trekken richting [Vesting Holland](#) (het gebied achter de [Nieuwe Hollandse Waterlinie](#)) daarnaast moest het fort zien te voorkomen dat het [Pannerdens kanaal](#) afgedamd zou kunnen worden, waardoor de [Nieuwe Hollandse Waterlinie](#) zonder water zou komen te zitten. Enkele jaren na de bouw bleek het ontwerp van het gebouw door de voortschrijdende wapentechniek reeds achterhaald. Er werden stalen pantserbatterijen op het fort gebouwd.

Tijdens de [Eerste Wereldoorlog](#) was Nederland neutraal. Het fort werd wel bemand maar er werd niet gevochten. Tussen de wereldoorlogen werd Fort Pannerden beheerd door een sergeant, die met zijn gezin bij het fort woonde. Bij de [Duitse inval in Nederland](#) in mei [1940](#) bleek het fort geen serieuze weerstand te kunnen bieden tegen de Duitse overmacht. Het werd omsingeld door tanks en vliegtuigen en de overgave liet niet lang op zich wachten. Na de [Tweede Wereldoorlog](#) was Fort Pannerden een welkome bron van bouwmaterialen voor de wederopbouw, en een stortplaats voor puin en munitie.

In [1959](#) werd het gedeclareerd tot een vestingwerk van 'geen klasse'. En op 1 januari [1988](#) ging het fort naar [Staatsbosbeheer](#) die nog steeds eigenaar is.

Het fort bleef ongebruikt tot een [stichting](#) zich ging inzetten voor een restauratie. Dit initiatief ging echter verloren, en na opnieuw jarenlang verloederd te zijn, werd het gebouw op [12 juni 2000 gekraakt](#). In [2005](#) werd het fort alsnog toegevoegd aan de [Nieuwe Hollandse Waterlinie](#). Tegenwoordig wordt Fort Pannerden bewoond door een vijftiental mensen, die het fort door middel van hun gezamenlijke inspanningen voor verder verval behoeden. Ook biedt het fort ruimte aan kleinschalige culturele activiteiten. Er worden maximaal 2 open dagen per maand - de 1e en de 5e zondag - en groepsrondleidingen gehouden.

